

تلویزیون: یک سکوی پرتاب مناسب برای بازیگران به مقصد سینما

چهره‌هایی که با تلویزیون دیده شدند...

محمد جلیوند

تاریخچه سینما و تلویزیون ایران را که ورق بزنیم به نام‌های آشنایی برمی‌خوریم که از یکی از این دو رسانه آغاز به کار کرده و پس از مدتی فعالیت‌های خود را در دیگری متمرکز کرده‌اند. برای مثال می‌توان به کارگردان‌ها و بازیگرانی اشاره کرد که عمده شهرت و محبوبیت خود را در قالب کوچک تلویزیون به دست آورده و پس از آن که محاصل کارشان مورد توجه مخاطبان قرار گرفت، روانه پرده نقره‌ای سینما شدند و آنجا هم درخشیده‌اند.

داود میرباقری

یکی از مهم‌ترین کارگردان‌های قالب کوچک است که با سریال گرگ‌ها در دهه ۶۰ نام خود را بر سر زبان‌ها انداخته و پس از آن با سریال‌هایی همچون رعنا و امام علی (ع) به اوج محبوبیت نزد مخاطبان رسید. آدم‌برفی نخستین کار سینمایی وی به حساب می‌آید که فروش مناسبی هم کرد. سحره دومین فیلم سینمایی میرباقری براساس قصه‌ای کوتاه از صادق هدایت است که آنچنان که باید از آب درنیا آمده و جزو آثار کاملاً معمولی کارنامه میرباقری به حساب می‌آید. حتی مسافر ری هم با وجود تمام نقاط قوتش فاصله زیادی با سریال‌های داود میرباقری دارد.

محمد علی نجفی

مهندس آرشیوتکی که در سال‌های ابتدایی دهه ۶۰ به نامی آشنا برای مخاطبان تلویزیون تبدیل شد. او که کارش را در سینما و با فیلم جنگ اطهر در بحبوحه پیروزی انقلاب آغاز کرده بود، با مجموعه تلویزیونی جذاب و پربیننده سرداران به شهرت رسید؛ سریالی تماشایی که در برهوت تولیدات تنها دو شبکه تلویزیونی وقت بسیار مورد توجه قرار گرفته و میلیون‌ها نفر را پای تلویزیون‌ها نشاند. نجفی پس از سرداران به سمت سینما رفته و فیلم‌هایی همچون گزارش یک قتل و پرستار شب را روانه اکران کرد.

حسن فتحی

یکی از مهم‌ترین کارگردان‌های سریال‌های تلویزیونی که تعدادی از بهترین و ماندگارترین آنها را در کارنامه خود دارد. از شاخص‌ترین آنها هم می‌توان به پهلوانان نمی‌میزند، شب دهم، مدار صفر درجه و میوه ممنوعه اشاره کرد که تمامی آنها در بازپخش‌های متعدّدشان همچنان بینندگان زیادی دارند. فتحی هم به مانند بسیاری از کارگردان‌ها، سرانجام به سراغ سینما

رفته و کم‌دی ازدواج به سبک ایرانی را سال ۱۳۸۳ به تهیه‌کنندگی علی معلم ساخت. او که سبک خاصی از دیالوگ‌نویسی در کارهایش به چشم می‌خورد، آن را در فیلم‌های پستیچی سه‌بار در نمی‌زند و کبیر پیاده کرد که مورد توجه مخاطبان خاص‌پسندتر قرار گرفت.

حسین پناهی

او نیز از دهه ۶۰ کارش را به‌عنوان بازیگر و نمایشنامه‌نویس در تلویزیون آغاز کرده و با تله‌تئاتر دو مرغابی در مه پیش از پیش مورد توجه علاقه‌مندان تلویزیون قرار گرفت. زنده‌یاد پناهی هنرمندی خاص و خوش‌فریحه بود که خیلی زود کارش به سینما کشیده شده و نخستین‌بار جلوی دوربین ابوالفضل جلیلی در فیلم سینمایی گال رفت. پناهی هر چند در سینما به اندازه تلویزیون موفق نبود اما به هر حال گلیم خود را از آب بیرون کشید و در آثار زیادی ایفای نقش کرد که بدون شک مهم‌ترین آن سایه خیال ساخته حسین دلیر بود.

اکبر عبدی

کم‌دین مطرح و مورد علاقه مردم ایران که کارش را از تلویزیون و با مجموعه‌های محله برویو و محله بهداشت هردو از ساخته‌های مسعود رسام و بیژن بیرنگ آغاز کرده و خیلی زود محبوب مخاطبان تلویزیون شد. مجموعه بازم مدرسه‌ام دیر شد نیز مکمل خوبی برای دو سریال ذکر شده بوده و خیلی زود پای عبدی را به سینمای ایران باز کرد. او خیلی زود توانست به هیات یک ستاره درآمده و در جمعی از پرفروش‌ترین فیلم‌های سال ایفای نقش کند. وی در کنار بازی در فیلم‌های صرفاً تجاری در فیلم‌های مطرحی همچون مادر ساخته علی حاتمی و اجاره‌نشین‌ها به کارگردانی داریوش مهرجویی ایفای نقش کرد و در آنها هم به‌شدت موفق بود.

محمد رضا فروتن

او اوایل دهه ۷۰ نقش‌های کوتاهی را در فیلم‌هایی همچون آخرین بندر و هدف ایفا کرد تا این که تنها در یک اپیزود از سریال سرنخ به کارگردانی کیومرث پوراحمد به نام تماشاخانه به ایفای نقش پرداخت؛ نقش درخشانی که کاملاً به قامت فروتن نشسته و مخاطبان خود را تحت‌تأثیر قرار داد؛ تا جایی که همان شب دستیار مسعود کیمیایی با او تماس گرفته و برای ایفای نقش اول فیلم سینمایی مرسدس دعوت به همکاری کرد. فروتن در سینما به‌ویژه در نیمه دوم دهه ۷۰ بسیار موفق بوده و نقش‌های خوبی را در فیلم‌های

مهمی ایفا کرد. او در سال‌های بعد بار دیگر به تلویزیون بازگشته و در سریال از یاد رفته ساخته سیروس حسن‌پور به ایفای نقش پرداخت که حاصل کار چنگی به دل نزد

امین تارخ

تارخ که پیش از انقلاب در سریالی با عنوان شهر من شیراز ایفای نقش کرده بود، در ابتدای دهه ۶۰ با نقش شیخ حسن جوری در سریال سرداران به اوج شهرت و محبوبیت رسید. یک قهرمان متقاعدکننده و جذاب که در تمام طول داستان حضوری پررنگ داشته و نقشی کلیدی در پیشبرد آن دارد. تارخ پس از سرداران در سریال بوعلی سینا و بازی در نقش این دانشمند و حکیم ایرانی محبوبیت خود را دو چندان کرد. وی سپس به سینما گرایش پیدا کرده و در فیلم‌های زیادی از جمله مادر، پرند کوچک خوشبختی، پاییزان و... حضور پیدا کرد و تأثیری نسبی روی رونق گیشه این آثار داشت.

حمید جلیلی

او که در سال‌های اخیر با سری برنامه‌های کلاه قرمزی و دوستان همچنان محبوبیت خود را حفظ کرده، کارش را از تلویزیون و مجموعه مثل آبا به کارگردانی رضا ژبان آغاز کرده و پس از چند کار تلویزیونی و از جمله صدایشی در مجموعه عروسکی مدرسه موش‌ها، با فیلم مردی که موش شد ساخته احمد بخشی وارد سینما شد و نقشی کوتاه اما شیرین را در کنار اکبر عبدی ایفا کرد. جلیلی در نیمه دوم دهه ۶۰ در سینما پرکار شده و در آثار مختلفی به ایفای نقش پرداخت. اما در دهه ۸۰ کم کار شده و صرفاً به همکاری با دوست و همکار دیرینه‌اش (ایرج ته‌ماسب) در سینما و در فیلم‌هایی همچون زیر درخت هلو و دختر شیرینی فروش پرداخت. وی در یک دهه اخیر نیز با سری دیدنی کلاه قرمزی بار دیگر به تلویزیون بازگشته و گوشه‌ای از استعداد خود را در هنرهای نمایشی به نمایش گذاشت.

گلاب آدینه

این بازیگر خوش‌فریحه نیز پس از چند سال کار در تئاتر، با سریال محبوب و پربیننده سلطان و شبان به کارگردانی داریوش فرهنگ به مخاطبان خود معرفی شد و با همین یک سریال به محبوبیتی عظیم دست پیدا کرد. اولین فیلم آدینه پس از سلطان و شبان، زرد قناری ساخته رخشان بنی‌اعتماد بود که در آن هم نقش مقابل همسرش مهدی هاشمی را ایفا کرده است. او در سال‌های بعد تعدادی از بهترین نقش‌های تاریخ سینمای ایران را به‌خصوص در ساخته‌های بنی‌اعتماد ایفا

کرده و ستایش بسیاری را برانگیخت. آدینه در تمام این سال‌ها حضور اندکی در تلویزیون داشت که اغلب نیز در حوزه تله‌تئاتر بوده است.

مهتاب کرامتی

نیمه دهه ۷۰، امین تارخ کارگاه آموزش بازیگری خود را به راه انداخت که نام تنی چند از بازیگران مطرح سال‌های بعد در آن به چشم می‌خورد. مهتاب کرامتی یکی از آنهاست که نخستین‌بار جلوی دوربین سریال مردان آنجلس ساخته فرج‌ا... سلحشور رفت و در نقش هلن که صدای مینو غزنوی را روی خود داشت و مورد توجه مخاطبان سریال نیز قرار گرفت. کرامتی یک سال بعد با فیلم سینمایی مردی از جنس بلور ساخته سعید سهیلی وارد عرصه سینما شد و در ۲۰ سالگی که از آن زمان می‌گذرد در فیلم‌های متعددی به ایفای نقش پرداخته است.

مهران مدیری

این چهره شاخص نیز کارش را در ابتدای دهه ۷۰ با تلویزیون و جنگ نوروز ۷۲ آغاز کرده و هم‌زمان با آن در فیلم سینمایی دیدار ساخته محمدرضا هنرمند نیز ایفای نقش کرد که توقیفی سه چهار ساله را از سر گذراند. مدیری شاخص‌ترین محصول تلویزیون دهه ۷۰ ایران است که جمعی از پربیننده‌ترین برنامه‌های تلویزیونی را بازی و کارگردانی کرده است. در ابتدای دهه ۸۰ سرانجام مدیری پس از توقیفی هشت ساله بار دیگر به سمت سینما رفته و در توکیو بدون توقف ساخته سعید عالم‌زاده ایفای نقش کرد که با فروشی فوق‌العاده مواجه شد. هرچند او فیلم ساعت ۵ عصر را کارگردانی کرده با این حال همچنان در سینما کم کار بوده و در عوض در قالب کوچک تلویزیون و بازار نمایش خانگی حضور موفقی داشته است.

رضا عطاران

دیگر چهره شاخص گونه کم‌دی که هم در سینما موفق بوده و هم در قالب کوچک تلویزیون. کارش را از تلویزیون و با مجموعه پرتعداد ساعت خوش آغاز کرده و در دهه ۸۰ به مهم‌ترین نویسندگان کارگردان و بازیگر سریال‌های کم‌دی از جمله متهم گریخت، ترش و شیرین و بزنگاه تبدیل شد. کلید ازدواج ساخته داوود موثقی اولین کار سینمایی اوست که چندان مورد توجه عموم قرار نگرفت. عطاران از نیمه دوم دهه ۸۰ و پس از کناره گرفتن از تلویزیون، در سینما بسیار فعال شده و در دهه ۹۰ به ستاره پولساز سینمای ایران تبدیل شد و تعدادی از پرفروش‌ترین فیلم‌های تاریخ سینمای کشور را در کارنامه‌اش جمع کرد.